

Tavaszi bringás VÁROSISMERETI FELFEDEZŐ

2024. március 27 - április 8.

Keressd meg az adott állomásokat, segítségedre lesz a térkép. Ha válaszolsz a kérdésekre és behelyettesíted a megjelölt betűket a helyükre, egy most nyíló tavaszi virág nevére kapod megfejtésül! Sok sikert, jó mozgást és tanulást!

1. ÁLLOMÁS: Széchenyi úton a tűzoltóság közelében (szemközti oldal) találsz egy fehér színű épületet keresztül a tetején.

A kápolna építtetője Zsedely Gyula, vagy ahogyan a ceglédiek, a hívei nevezték, Gyula atya, a tervezője dr. Kerényi Imre. Ennek a nem mindennapi épületnek a híre messze átrepült az óceánon, és egy sikeres nemzetközi pályázat eredményeként 1992-ben elnyerte az Amerikai Építészeti Intézet (AIA) díját. A világvallások közelmúltban emelt szakrális épületeivel lehetett pályázni, és éppen az nagyobbítja az eredményt, hogy valóságos székesegyházak, mecsetek és másféle templomok mellett ez az emberléptékű kis kápolna is kitűnt vitathatatlan értékeivel.

Az ősi magyar körtemplomra emlékeztető kápolna fehérre meszelt falaival, kerekded formájával könnyed és kecses hatású. Sokszögletű kupolájáról nyolc istenszemablak szórja a fénynyalábokat. Tetején aranyozott gömbök koszorúján nyugszik a kereszt, a Magyarok Nagyasszonya koronáját jelképezve. Sok érdekességet rejt a kápolna, többek között Melocco Miklós Kossuth-díjas szobrászművész szobrát, amely a Madonnát ábrázolja a Gyermekkel vagy Rómából, a Laterán Székesegyházból, a legrégebbi keresztény bazilika falából származó téglát, melyen egy latin szöveg olvasható.

A kerítésen belül a kertben egy bibliai jelenetet láthatunk, melyen egy élőlény saját testéből táplálja kicsinyeit. Milyen állatot ábrázol a szobor?

2. állomás: Kicsit haladj tovább. Keressd meg a Széchenyi utat és az Alszegei út találkozásánál magányosan álló kis sárga házikót.

Lehet, már gondolkoztál rajta miért áll itt egymagában... egykori kisvasút megállója volt. A kisvasutat 1927-ben helyezték üzembe, Cegléd - Tiszajenő között. Hozta - vitte a ceglédieket, a környék diákjait, földműveseit, szállította a bort, a terményt, összekötve az embereket, településeket. A vonat távja 33 km volt, amit két óra alatt tett meg. A végállomás Vezseny volt, ahol motorszín és fordítókörong is készült, valamint a vonatkísérő személyzet számára laktanyát is kialakítottak. A megszüntetett vonatot a mai napig sajnálják a ceglédiek és a környező települések lakói. Napjainkban „Cérnán guruló Vacak” elnevezéssel él tovább az emlékezetekben.

Mikor újították fel az egykori megállót?

A) 2021

E) 2010

I) 2017

3. Keress egy szép nagy parkot, tele magas fákkal, mely az egykori népszerű polgármester, Gubody Ferenc nevét viseli. Szemben mellszobrával egy díszes kaput találsz.

A Gubody parkot díszíti az 1996-ban felállított, mesteremberek által készített, ajándékba adott, szépen faragott székely kapu és az erdélyi testvérvárosokkal való kapcsolatot jelképező hat kopjafa.

Melyik testvérvárosunk neve olvasható a Székelykapun?

4. állomás: A következő állomást ott találsz, ahova menetrend szerint érkeznek a vonatok.

1944-ben súlyos bombatámadás érte Ceglédet. Az ellenséges gépek különböző méretű bombákkal (közel 300 db) szőnyegbombázást hajtottak végre. A célpont a vasútállomás és a környéke volt, a Szűcs- és Kernács telep. Telitalálat érte az állomás melletti óvóhelyet, ahonnan senki nem jött ki élve. Percek alatt 48 ceglédi veszítette életét. Ugyancsak megsemmisült 1944-ben a közelben levő „nagy malom”, ahogy a ceglédiek nevezték. Ha az állomás főbejáratával szemben állsz, majd kívülről bal kéz felé haladj el az épület mellett, tekintetteddel keress egy keresztet és megkapod a kérdésre a választ.

Melyik hónapban történt a támadás?

5. állomás: Térj vissza a Széchenyi útra és haladj a bicikli úton egyenesen addig, míg egy gyönyörű kastélyra nem bukkansz. A mellette álló egykori malom magas kéménye már messziről mutatja az utat.

Cegléd egykoron „malom nagyhatalom” volt. Az iparág alapja a gabonatermelés, amely városunkban már a török időkben is jelentős volt, Vác után az előkelő második helyen állt a budai szandzsákban. A megtermett gabona őrlésére építették a malmokat. Hiszik, vagy nem, de volt szélmalom, szárazmalom és vízimalom is, amely gátmalomként a Gerje-patakra épült. 1863-ban 93 malom működött Cegléden! Kezdetben voltak a száraz malmok (állati erővel őrölték a gabonát), ezeket váltották fel a szélmalmok. Utána következtek gőzmalmok. 1911-ben 7 olyan malom volt a városban, ahol napi 100 mázsa gabonát meg tudtak őrölni. Később a gőzmalmok vették át a szerepet, ezzel külön iparág. Dinasztiák váltak malomiparosokká és voltak ún. „malom utak”, a mai Széchenyi, Déli, Bajcsy-Zsilinszky, Felszegei út, mintegy körül fogva a várost. Egy-két egykori malomépület napjainkban is áll, romosan, a régmúltat idézik. Utolsó működő malmok egyike volt az ún. Kartali - Kovács malom, amely a közelmúltban megújult a szecessziós Kovács kúriával együtt, melyből nem sok látható Magyarországon

(forrás: Néprajzi szemelvények Cegléd malomiparáról 2011).

Hány utcafronti bejárata van a malom épületének?

— — — —

6. állomás: Haladj a térkép segítségével az Összekötő út felé, majd, ha meglátsz egy élelmiszerüzletet, fordulj le és keress egy nagy mellszobrot a téren.

A Dózsa szobor hosszú út során került jelenlegi helyére. Kiss Kovács Gyula neves szobrászművész alkotása, amely a honvédség megrendelésére készült. Első „állomáshelye” a Pécsi Tisztképző iskola előtt volt, ahol egy 3,5 m magas talapzaton állt. Következő állomása az 1960-as években Nagykanizsa, a laktanya előtti tér. Ennek megszűnésekor 1997-ben került Ceglédre a Dózsa laktanya főbejárata elé. A szobrot Cegléd városának ítélte a Hadtörténeti Múzeum 2006-ban. A nagykanizsaiak a mai napig követelik vissza.

Milyen évszámot látsz a szobor talapzatán?

M) 1526 N) 1514 Z) 1222

7. állomás: Van egy másik szobor is, amely ugyanennek a történelmi személynek állít emléket. Vedd a belváros felé az irányt! A katolikus templom háta mögött áll, melyet születésének 500. évfordulójára állítottak fel.

A szobor, Somogyi József, Kossuth díjas szobrász alkotása. Többek között mestere volt Kisfaludy Strobl Zsigmond. Azt tudtad, hogy a mostani Dózsa szobor helyén korábban állt már egy másik Dózsa szobor (1957), ami ugyancsak Somogyi József alkotása volt? Amikor kicserélték a két szobrot (1972), az előzőt elajándékozták Kiskunfélegyházának és a mai napig is ott látható. Cegléden pedig a parasztháborút talán valóban nagyobb történelmi hűséggel megjelenítő kétalakos szobrot állítottak fel. Az alakok egyike vaskoronát visel (mint Dózsa a tüzes trónon), a másik nyílt kalapot (mint egy szőlőműves), egyik kezükben kaszát és vasvillát szorítanak, másik kezükkel egymást támogatják.

Az emlékmű érdekessége, hogy a szobrász unokája otthagyta kis kéznyomát a szobron. Találd meg hol van a tenyérmnyomat, és jelöld be a helyes választ:

L) Dózsa palástján hátul

G) a szőlőműves lábán H) az egyik kaszán

Gratulálunk! Nincs más dolgod csak a megfejtést behozni a TOURINFORM irodába! Reméljük jól érezted magad és mozgás közben sok érdekességet tudtál meg a városról!

(A számok a nyomozási pontokat jelölik)

3.	4.	7.	2.	1.	5.	6.

